

Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Deres e-postadresse: postmottak@kdd.dep.no
Deres referanse: 23/3760

Dato: 17.11.2023
Vår referanse: Pål Lomeland

Høringsinnspill som vedrører ny forskrift om sektoravgift og gebyr til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet fra 2024

Norsk Lokalradioforbund (heretter NLR) viser til nevnte høring, publisert på Regjeringens nettsider den 6. oktober og med høringsfrist 20. november.

NLR er en medlemsbasert bransje- og interesseorganisasjon for lokalradiostasjoner i Norge. Vi organiserer 135 lokalradiostasjoner, som samlet utgjør over 80 prosent bransjen. Våre medlemmer eier i dag sine egne elektroniske kommunikasjonsnett og innehar sendetillatelse for analog og digital kringkasting, utstedt fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (heretter Nkom). På denne måten har påvirket høringsnotatet direkte de virksomhetene vi representerer.

Innspill og betraktninger til høringsnotatet

NLR har ingen merknader til høringsnotatets forslag til endringer i ekomloven §17-1 og vil i det videre konsentrere vårt innspill om den delen av notatet som vedrører forskrift om sektoravgift og gebyr til Nkom. Konkret dreier dette seg om ny sektoravgiftsforskriftens § 14 som omhandler frekvenstillatelse på FM og §16 som blant annet gjelder spektrumtillatelse på DAB.

§14 - Sektoravgift og gebyr for sendetillatelse i frekvensbånd over 30 MHz som er planlagt for kringkasting

Analog kringkasting via FM-nettet utgjør fremdeles en vesentlig del av lokalradiobransjens distribusjonsapparat. Over 90 prosent av lokalradioene benytter FM for å formidle radio til befolkningen, gjennom et finmasket nettverk av sendere plassert over hele landet. Bransjens eksisterende FM-tillatelse har en gyldighet frem til 2027, men regjeringen har gjennom statsbudsjettet foreslått at tillatelsene skal forlenges med ytterligere fem år, samsvarende med utløpet av lokalradioenes spektrumtillatelse på DAB. Betydningen av en slik videreføring er at FM vil fortsette å eksistere som distribusjonsform for lokalradio i mange år fremover.

Norsk Lokalradioforbund
NO 961 128 641

MEDLEM AV NORSK PRESSEFORBUND

Tollbodgaten 2
4611 Kristiansand

+ 47 22 40 27 20
+ 47 97 18 68 49

www.lokalradio.no
post@lokalradio.no

Beregning av sektoravgift for FM-tillatelser følger av forskriftens §2, første ledd, kulepunkt 2. Den samlede aktørandel for dette forvaltningsområdet er foreslått redusert til fra 40,6 prosent til 35,5 prosent, blant annet begrunnet i avtagende ressursbruk. NLR gir sin tilslutning til dette forslaget, fordi det vil resultere i en bedre forholdsmessig fordeling av sektoravgiften.

Samlet disponerer lokalradio 150 sendetillatelser på FM for inneværende år. Sektoravgiften for disse tillatelsene utgjør drøye 850 000 årlig og bestemmes av et fastledd (grunnavgift) og et variabelt ledd som fastsettes ut fra sendestyrke og antall sendere. Pristariffen fremkommer av ny forskrift §14, første ledd og inneholder ingen endring når det kommer til avgiftsnivå, om man sammenligner med gjeldende rett.

NLR finner det svært underlig at sektoravgiften for sendetillatelser på FM ikke er justert for reduksjon i aktørandel. For å ivareta generelle prinsipper om likebehandling og forholdsmessighet må foreslåtte endringer gjelde alle typer tillatelser. Vår vurdering er at det i denne sammenheng ikke finnes noe legitimt grunnlag for å ekskludere analoge frekvenstillatelser for en prisreduksjon, snarere tvert imot. Dagens forvaltning av FM-frekvenser har fulgt en meget restriktiv praksis gjennom flere år. Dette har medført en frekvensregulering, der det som hovedprinsipp ikke tillates strukturelle endringer verken i sendernet og frekvenstillatelser. Det er vår vurdering at stadig skjerpede krav for frekvensressursen, har påvirket saksbehandlingsmengden i stor grad. Antallet saker knyttet til FM-tillatelser har avtatt sterkt de senere årene. Også bemanningen i avdelingen med ansvar for kringkasting hos Nkom er redusert i perioden. Dette gjenspeiles heller ikke i avgiftsnivået for sendetillatelser på FM.

Oppsummerende merknad:

NLR mener at dersom modellen for innkreving av sektoravgift og gebyr skal fungere etter hensikten, kan man ikke forskjellsbehandle tillatelseshavere. Pristariffene for FM-tillatelser må justeres ned tilsvarende reduksjonen i aktørandel som følger av sektoravgiftsforskriften §2, andre ledd nummer 2. NLR har ingen innvendinger til øvrige endringsforslag som angår §14.

§16 - Sektoravgift for spektrumstillatelse

I Norge finnes det i dag fire landsdekkende frekvensblokker i frekvensområdet 174-240 MHz som benyttes til digital radio. DAB-nettet i Norge består av en regionblokk som NRK disponerer, to riksblokker for kommersiell radio, i tillegg til Lokalradioblokka som er reservert for lokalradio.

Lokalradioblokka er oppdelt i 37 lokalregioner som til sammen dekker hele fastlands-Norge. Per dato er 36 lokalregioner satt i drift, men utbyggingen har gått tregt og dekningen i nettene er begrenset, spesielt utenfor urbane strøk. Hver region i lokalradioblokka består av én spektrumstillatelse og én tilhørende anleggskonsesjon. Frekvenstillatelsen i en lokalregion vil gi tillatelse til å bruke én frekvens i hele lokalregionen. Anleggskonsesjon og spektrumtillatelse gis samlet etter en felles kunngjøring fra Medietilsynet og Nkom. En frekvenstillatelse utstedes således kun til radiostasjoner som også er anleggskonsesjonær, med tillatelse til å bygge og drive et bakkebasert kringkastingsanlegg.

I likhet med lokalradioenes FM-tillatelser beregnes sektoravgiftandelen for anleggskonsesjonærenes spektrumtillatelser på DAB etter forskriftens §2, første ledd, kulepunkt 2.

Norsk Lokalradioforbund

NO 961 128 641

MEDLEM AV NORSK PRESSEFORBUND

Tollbodgaten 2
4611 Kristiansand

+ 47 22 40 27 20
+ 47 97 18 68 49

www.lokalradio.no
post@lokalradio.no

Selve modellen for utregning av den enkelte aktørs sektoravgiftsnivå er oppgitt i ny forskrift §16. Avgiften for en spektrumtillatelse for frekvensområdet 174-240 MHz er todelt. Den består av et fastledd (grunnavgift) per sammenhengende frekvensblokk som er lik for hver frekvensblokk uavhengig av områdestørrelse, tjeneste og frekvensbånd. I tillegg kommer er variabelt ledd hvor størrelsesorden er avhengig av vektning for båndet som tillatelsen gjelder, båndbredden som tildeles og andel av befolkningen tillatelsen gjelder for.

Sektoravgift for anleggskonsesjonærenes spektrumtillatelser i lokalradioblokka utgjorde i 2023 i overkant av 1,2 millioner kroner. Til sammenligning betalte aktørene i de tre øvrige landsdekkende DAB-nettene samlet 825 000 kroner for sine tre spektrumtillatelser. Sistnevnte tillatelser innehas av store og økonomisk sterke konsern som Telenor og NRK.

Lokalradiobransjen på sin side kjennetegnes ved at de er små lokale virksomheter med begrensede økonomiske og administrative ressurser. Lokalradioene er ikke å regne som tradisjonelle ekom-aktører, i det de driver sendernett i en mye mindre skala enn de virksomheter som lovgivningen primært har som hensikt å regulere. Digitaliseringen av lokalradioene har vært en svært kostnadskrevennde prosess, spesielt gjelder dette utbyggingen av Lokalradioblokka på DAB. Det har medført at anleggskonsesjonærer har påtatt seg store økonomiske forpliktelser til både investering og drift av DAB-anlegg. De må forskuttere investeringer og må selv bære mellomværende driftskostnader ved lavt antall leietakere i nettene. Lokalradioenes kostnader knyttet til kringkastingsdistribusjonen har økt betraktelig ved innføringen av DAB. Voksende distribusjonskostnader og høy sektoravgift på DAB er begge forhold som påvirker digitaliseringen av lokalradio negativt. Flere lokale anleggskonsesjonærer opplever den økonomiske situasjonen så krevende, at det nå vurderes nedmontering av DAB-sendere for å få bærekraftig drift.

Forslaget om nedjustert avgift for dette forvaltningsområdet vil gi noe lettelse i lokalradioenes kostnader knyttet til spektrumtillatelser for DAB. NLR er likevel av den oppfatning at beregnet sektoravgift etter foreslåtte justeringer fremdeles er for høyt priset. Som forbund reagerer vi spesielt sterkt på det vi oppfatter som en forskjellsbehandling av aktører, ved at bransjen vi representerer betaler en uforholdsmessig stor andel av sektoravgiften som gjelder spektrumtillatelser på DAB. Det er ikke under noen omstendighet rimelig at den samlede kostnaden for lokalradioenes frekvensblokk skal være 38 prosent høyere enn de tre øvrige riksblokkene til sammen og at det er de minste og mest sårbare aktørene som skal betale mest.

Frekvensblokk	Antall sendere	Dekningsgrad	Sektoravgift 2023
NRK-region	Ca 1400	Ca 99%	274 153 kroner
Riksblokk 1	Ca 270	Ca 90%	246 586 kroner
Lokalradioblokka	Ca 170	Ca 60%	1 217 074 kroner

Denne ulikheten fører til en økonomisk merbelastning for lokalradio, og har sin forklaring i at fastleddets økonomiske størrelse ikke tar høyde for dekning og utnyttelsesgrad. Hver av de 37

regionene i lokalradioblokka beregnes for samme grunnavgift som de enkeltstående riksdekkende DAB-nettene, samtidig som det variable leddet ikke er innrettet på en måte som evner å kompensere for denne. Dette gir uforholdsmessige utslag som at grunnavgiften for en DAB-region i lokalradioblokka med begrenset befolkningsdekning og bare én driftsatt DAB-sender, vil ha samme kostnad som Telenor sitt riksdekkende DAB-nett som med 200 sendere er utbygd for en dekningsgrad på over 90 prosent.

NLR har forståelse for at lokalradioblokkens inndeling i regioner medfører at den betjenes av ulike virksomheter og at disse besitter hver sin spektrumtillatelse, noe som medfører at forvaltningen må forholde seg til flere aktører. Samtidig er vår vurdering at arbeidsmengden knyttet til lokal-DAB er relativt liten og avtagende. Sektoravgiftens beregningsmekanismer for lokal-DAB ivaretar ikke prinsipper om forholdsmessig fordeling. NLR mener at kriteriene i gjeldende rett er innrettet på en måte som stiller lokalradioene mindre gunstig i konkurransen med andre aktører og at den er diskriminerende, ved at den verken hensyntar eller gjenspeiler faktisk ressursbruk, områdestørrelser, utbyggingsgrad, dekning eller økonomisk handelsverdi på en god måte.

Oppsummerende merknad:

NLR mener at sektoravgiften for spektrumstillatelse for lokal-DAB er uforholdsmessig høy, og at departementet i sitt videre arbeid må prioritere å få på plass en mer likeverdig og proporsjonal fordeling mellom lokale og nasjonale tillatelseshavere for frekvensområdet 174-240 MHz.

Dette kan utrettes ved å:

1. Beregne lokalradioblokken som en samlet tillatelse, slik som øvrige aktører og fordele kostnaden mellom regionene som en brøkdel av folketallet som er bosatt innen dekningsområdet.

alternativt:

2. Etablere unntaksbestemmelser som besørger en mer likeverdig fordeling og som bøter på utilsiktede konsekvenser som at lokalradio ved dagens rett får en økonomisk merbelastning på bekostning av større og mer pengesterke aktører.

NLR har ingen innvendinger eller betraktninger til øvrige endringsforslag som angår §16.

Kristiansand, fredag 17. november 2023

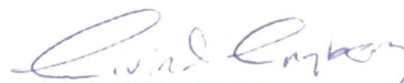
På vegne av Norsk Lokalradioforbund

Aslak Sommerfelt Skretting
Styreleder

Pål Lomeland
Daglig leder

Eivind Engberg
Teknisk rådgiver

Norsk Lokalradioforbund

NO 961 128 641

MEDLEM AV NORSK PRESSEFORBUND

Tollbodgaten 2
4611 Kristiansand

+ 47 22 40 27 20
+ 47 97 18 68 49

www.lokalradio.no
post@lokalradio.no